

Verslag Arte Concordia 2015

“Arte Concordia 2015 – met de titel ‘De Tuilerieën’ – verandert de Avenue Concordia in een luisterrijk beeldenpark, vol feestelijke schoonheid, maar niet zonder vragen en uitdagingen.” Dat stond ons voor ogen en afgaande op alle reacties en de vele bezoekers zijn we daarin helemaal geslaagd. De tentoonstelling is door de bewoners gul onthaald, waarbij zeker heeft meegespeeld dat zij mee konden doen door een vlag uit te hangen.

Zonder iets af te hoeven doen aan voorgaande edities is duidelijk dat Arte Concordia met de tentoonstelling van 2015 uit de kinderschoenen is gegroeid. Niet alleen is de tentoonstelling qua omvang gegroeid, ook inhoudelijk is het op een hoger niveau getild. De samenwerking met het Vlaggenmuseum was niet van te voren in het programma opgenomen; de mogelijkheid diende zich spontaan aan.

De basis van de organisatie vormde de intensieve en goede samenwerking tussen bestuur en curator. Toen de plannen er lagen en de contouren zichtbaar werden, ontstond er een soort positivisme waardoor mensen graag wilden meewerken en bereid waren iets extra's te doen. Zeker is dat de financiële toezegging van het CBK in de beginfase en het vertrouwen wat daaruit sprak een belangrijke rol heeft gespeeld bij het aantrekken van andere subsidiegevers en het krijgen van zoveel steun en medewerking.

De opening op 12 september was een zeer druk bezochte en fantastische happening. Er is een goed educatief programma gemaakt, een aantal scholen uit de buurt heeft hier gebruik van gemaakt. Al met al is Arte Concordia 2015 niet alleen een geslaagde en bijzondere tentoonstelling geworden, het was ook een activiteit die veel kunstenaars, buurtbewoners en belangstellenden bij elkaar bracht.

Tentoonstelling 2015, een terugblik

De samenstelling van de tentoonstelling en de selectie van de kunstenaars is in handen geweest van curator Olphaert den Otter. De kunstenaars hebben goed gereageerd op het verzoek om met ‘kloeke werken’ te komen. De hele Avenue Concordia heeft mee gedaan en dat is goed uitgekapt. De laan wordt gekruist door een aantal zijstraten, die de groene middenberm in stukken deelt. Deze zijn opgevat als zalen met elk een eigen thema: portret, natuur, abstract. Aan het begin en einde stond een enkel beeld bij wijze van proloog en epiloog. Deze indeling vormde een mooie lijn die de beelden met elkaar verbond.

Aan de gevels wapperden de door kunstenaars ontworpen vlaggen. 45 bewoners hebben hier aan meegedaan, hierdoor is de betrokkenheid van de bewoners bij Arte Concordia sterk toegenomen. De vlaggen waren aan de kleine kant en ook wat fletser dan we op grond van proefstukken hadden verwacht. Dat was ook een budgettaire afweging. Desondanks hebben de vlaggen veel bijgedragen aan de bijzondere sfeer in de laan.

Op 9 september opende Hugo Bongers de tentoonstelling op de Vlaggenparade door de vlag van Marc Mulders met daarin de spreuk van Erasmus ‘Civis mundi sum’ in top te hijsen. De vlaggen hebben hier tot 12 oktober gehangen.

12 september was de opening op de Avenue Concordia. Naar schatting zijn hier ruim 400 mensen bij aanwezig geweest. Veel omwonenden, kunstenaars met vrienden, mensen uit de kunstsector, bestuurders en belangstellenden. 'Scheepshoorn', een geluidspresentatie van Toine Horvers, werd uitgevoerd door 18 stemmen. Den Otter heette iedereen welkom, waarna wethouder Visser de tentoonstelling officieel opende. Burgemeester Aboutaleb kwam na de openingsceremonie. Hij ging met een aantal kunstenaars in gesprek over hun werk, wat zeer gewaardeerd werd.

Organisatie

Arte Concordia uitbreiden en naar een hoger plan brengen is mogelijk gemaakt door grote inzet van vele mensen, uitbreiding van het bestuur en samenwerking met buurt en andere organisaties.

1. Bestuur. Bestuursleden hebben naast hun taak als bestuurder zelf veel uitvoerende werkzaamheden gedaan en allerlei hand- en spandiensten verricht. Wij streven ernaar in de toekomst bestuurlijke en uitvoerende taken meer te scheiden, afgelopen jaar was dit nog zeer met elkaar verweven. Alle bestuursleden zijn onbezoldigd. De stichting heeft de ANBI status gekregen.

2. Het curatorschap van Olphaert den Otter is een gouden greep geweest. Hij is een bekend kunstenaar, heeft een groot netwerk en is een goede communicator. Hij had een duidelijke visie over deze tentoonstelling en is er helemaal voor gegaan. Zijn werk was onbezoldigd. Den Otter: "Ik hecht eraan als curator mijn grote dank uit te spreken aan het bestuur. Dat heeft de schaalvergroting mogelijk gemaakt. Ik ben hen en met name Cora Moret enorm dankbaar voor de ongelofelijke inzet. Ik heb mij volkomen gesteund gevoeld in dit avontuur."

3. Er was een duidelijke taakverdeling binnen het bestuur en met de curator.

Projectcoördinatie was in handen van Cora Moret. Naast de algehele leiding onderhield zij de zakelijke contacten met de kunstenaars en coördineerde de productie van de vlaggen.

4. Op- en afbouw

Chiel Duran draait al sinds het begin van Arte Concordia mee met de op- en afbouw, een zeer waardevolle en betrouwbare medewerker die meegegroeid is met het project.

Hij heeft de op- en afbouw en het transport voorbereid en uitgevoerd in samenwerking met Den Otter, de kunstenaars, het bestuur, Stadsbeheer en (vrijwillige) medewerkers. In overleg en met medewerking van Stadsbeheer is op 2 plaatsen een permanente fundatie aangebracht, die bij volgende edities weer gebruikt kunnen worden. Het belang van een gedegen en verantwoorde plaatsing heeft voorop gestaan. Dit vereiste enige aanpassing in de planning en begroting en hier is goed op ingespeeld.

Samenwerking

Meer dan voorgaande jaren is er samenwerking geweest met bewoners, bewonersverenigingen en andere organisaties.

1. Bewoners en bewoners organisaties

Naast goed contact met de bewonersvereniging Avenue Concordia is er overleg geweest met de BKO (bewonersvereniging Kralingen-Oost), bewonersvereniging Lusthofkwartier en de winkeliersvereniging Lusthofstraat.

2. Stichting Vlaggenparade Rotterdam

Via Hans Horsting, die vorig jaar bij de opening George Belzer memoreerde, is contact gelegd met Kees Vrijdag, secretaris van de Stichting Vlaggenparade Rotterdam. 43 vlaggen hebben gedurende een maand gehangen in de masten op de Boompjes aan de voet van de Erasmusbrug. De kosten van de productie en de opening zijn betaald door de Stichting Vlaggenparade.

3. Stadsbeheer

In samenwerking met Stadsbeheer Kralingen-Crooswijk is de plaatsing van de beelden tot stand gekomen. Wij zijn hen zeer dankbaar voor de geheel kosteloze medewerking en de buitengewoon coöperatieve opstelling.

4. Atelier Herenplaats biedt atelierruimte aan kunstenaars met een verstandelijke beperking. Vorig jaar was er te weinig tijd om deelname van kunstenaars van Atelier Herenplaats mogelijk te maken. We zijn in een vroeg stadium gaan kijken hoe we dat deze keer wel konden realiseren. In samenwerking met Albert Kramer is een beeld van Belinda Tijssen uitvergroet. Het budget van Arte Concordia was niet toereikend om dit in zijn geheel te bekostigen. Voor het resterende bedrag zijn door Pameijer fondsen gevonden. Zes kunstenaars deden mee met een vlag.

5. Overigen

- Cultuurscout Kralingen-Crooswijk, Jolanda Copier. Overleg, advies en medewerking.
- Vrijwilligers. Er zijn velerlei hand- en spandiensten verricht door vrijwilligers: flyeren, het printen van de bewonersbrief, hulp bij de rondleidingen en de op- en afbouw (ook door deelnemende kunstenaars). Bij de opening was een verkeersregelaar aanwezig via de vrijwilligerswinkel.
- Beelden in Leiden (BIL). Er is uitwisseling geweest met het bestuur van Beelden in Leiden. Wij kunnen veel leren van hun ervaringen, een waardevol en inspirerend contact.
- Fiegelmarkx is een ontwerp bureau dat is gehuisvest in het voormalige postkantoor. Kunstenaar Ton van Kints heeft naar zijn ontwerp samen met Saskia Markx een hele bijzondere vlag gemaakt, eigenlijk een banier. Die blijft daar permanent hangen. Fiegelmarkx heeft meegewerkt aan de rondleidingen, zij vormden het eindpunt en hebben bezoekers zeer gastvrij ontvangen.

Bezoekers

Arte Concordia 2015 heeft veel bezoekers getrokken. Er liepen altijd wel mensen rond, daarnaast is het door de vele passanten lopend, fietsend of in de auto niet onopgemerkt gebleven. Vaak stapten mensen even af of uit. Een deel van de bezoekers kwam gericht kijken, een groter deel kwam toevallig langs. Naar schatting hebben ruim 10.000 mensen de tentoonstelling bezocht of gezien. De belangstelling van bezoekers buiten Rotterdam is wat achter gebleven bij onze verwachtingen. Een bewoner heeft een bijeenkomst georganiseerd voor ex-collega's en benaderde ons om informatie over de kunstwerken en de kunstenaars.

Educatief programma

Voor 3 basisscholen uit de buurt zijn rondleidingen gegeven voor leerlingen van groep 8. Dit waren de Nieuwe Park Rozenburg School (NPRS), De Kleine Wereld en de Montessorischool Kralingen. In de klas zijn de leerlingen voorbereid door de eigen docent aan de hand van een lesbrief.

De voorbereiding heeft heel goed gewerkt, onderwerpen uit de lesbrief kwamen terug bij het bekijken van de beelden. Kinderen stelden leuke en gerichte vragen. Ze waren ook zeer geïnteresseerd in hoe en waarvan een beeld gemaakt was.

Rondleidingen

Olphaert den Otter en Cora Moret hebben een rondleiding gedaan met een groep vrouwen. Tijdens de kunstroute Kralingen-Crooswijk zijn samen met Dik Vuik (historicus) rondleidingen gegeven. Hierin werd zowel aandacht aan de geschiedenis van de Avenue Concordia als aan de kunstwerken besteed.

De kunstenaars

Er hebben maar liefst 55 kunstenaars aan deze editie. Wij hebben eraan gehecht hun deelname op een professionele en zorgvuldige manier te begeleiden en bekostigen. Veel kunstenaars hebben hier hun waardering en dank voor laten blijken, de samenwerking is heel prettig en collegiaal geweest. De begroting voorzag in het bekostigen van productiekosten (deze waren niet voor alle kunstenaars hetzelfde), kosten voor transport en verzekering. Voor een enkele kunstenaar is assistentie gegeven om het beeld geschikt te maken voor plaatsing. Kunstenaars hebben vooraf goede informatie gekregen. Er zijn afspraken gemaakt over het aanleveren van materiaal voor bijv. vlagontwerp, website, verzekering en folder. Met de kunstenaars waarvan een beeld is tentoongesteld zijn bruikleenovereenkomsten afgesloten.

Communicatie en publiciteit

De basis voor de communicatie vormde de door Stang Gubbels ontworpen folder en huisstijl. Dat heeft gezorgd voor een aansprekende en professionele uitstraling.

De facebookpagina is zeer effectief geweest. Olphaert den Otter heeft vanaf een maand voor de opening om de dag één van de kunstenaars voorgesteld. Door zijn uitgebreide facebook vriendenkring en het grote aantal deelnemende kunstenaars werden deze berichten door velen bekeken, geliked en gedeeld.

De website is pas laat aangepast. Het was beter geweest als we die al eerder geactualiseerd hadden of dat in fases hadden gedaan. De website is een belangrijke informatiebron bij het werven van fondsen en subsidiegevers.

De communicatie met de pers is maar zeer ten dele gelukt en heeft geen gelijke tred gehouden met onze inspanningen. De deelname aan de Vlaggenparade heeft wel voor goede publiciteit gezorgd.

Veiligheid

We zijn er trots op dat Arte Concordia 2015 zo omarmd en gerespecteerd is door iedereen. Er hebben zich geen vervelende incidenten of voorvallen van vernieling of vandalisme voorgedaan. Er is veel aandacht besteed aan veiligheidsmaatregelen in de vorm van informatie, toezicht en beveiliging 's nachts. Het belangrijkste, denken we, is geweest dat de hele buurt deze tentoonstelling zo gewaardeerd heeft en er directe betrokkenheid was.

Financiën

Dat Arte Concordia 2015 dit jaar op een aanzienlijk ambitieuzer niveau gerealiseerd kon worden is met name te danken aan de bijdragen van het CBK, diverse fondsen, de gemeente en de gebiedscommissie Kralingen-Crooswijk.

Het bleek moeilijk sponsoring van bedrijven aan te trekken. Er zijn gericht en persoonlijk naar een aantal bedrijven sponsorbrieven gestuurd. Die hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd. Bemoedigend is wel dat zich voor een volgende editie al een aantal sponsors heeft gemeld. Het achterblijven van sponsorinkomsten is voor een deel gecompenseerd door ontvangen sponsoring in natura. Zo hebben de firma's Bingham (de vlaggenleverancier) en de beveiligingsfirma Alert Security ons aanzienlijke kortingen gegund. Verder zijn er aanzienlijke natura bijdragen van particulieren ontvangen. Daarnaast heeft inzet van vrijwilligers en het binnen de eigen organisatie ontwikkelen van het educatief programma door Suzanne Algra besparing opgeleverd. Dit en een strak kostenbeheer hebben ertoe geleid, dat alle kosten gedekt zijn en de Stichting daarmee financieel gezond voortgaat.

Samenvattend, aandachtspunten:

1. Het uitgangspunt dat het curatorschap vervuld wordt door een beeldend kunstenaar, wordt voortgezet. Arte Concordia onderscheidt zich hiermee van andere tentoonstellingen. Het biedt een kunstenaar mogelijkheden om zich (verder) te ontplooiën in het samenstellen van een tentoonstelling in de openbare ruimte en daarbij gebruik te maken van het eigen netwerk. Anders dan een kunsthistorisch onderlegd curator, denkt een beeldend kunstenaar niet zozeer vanuit een theoretisch motief, maar is vooral visueel ingesteld.
2. Aandachtspunt Den Otter: "De curator moet precies weten welk werk er komt. In een enkel geval maakte de kunstenaar de keuze op een laat moment. De curator moet alle werken met eigen ogen zien en als er iets speciaal wordt gemaakt voor Arte Concordia dan moet hij/zij dat proces nauwgezet volgen of begeleiden."
3. Gezien de intensieve voorbereiding heeft het bestuur besloten dat Arte Concordia verder gaat als biënnale.
4. Een sponsorbrief schrijven is niet voldoende, er moet persoonlijke follow up worden gegeven door contact op te nemen. Hierdoor zou het verzoek aan kracht kunnen winnen.
5. In verband met de verzekering is het van belang tijdig te weten wat de waarde van de kunstwerken is. Overwegen om een maximale prijs in te stellen per kunstwerk.

Financieel overzicht

UITGAVEN

Kosten Stichting (bank, KVK, ed)	€	909.29	
Vergunning	€	87.10	
Verzekering evenement	€	1,093.83	
Kosten organisatie	€	557.03	
			€ 2,647.25
1.Promotie en publiciteit			
Websitebouw	€	447.64	
Publiciteit	€	767.45	
A5 ansichtkaart	€	601.31	
Poster	€	583.32	
Ontwerp	€	907.50	
Fotograaf	€	637.00	
			€ 3,944.22
2.Tentoonstelling			
Vergoeding kunstenaars (beelden)	€	14,204.85	
Verzekering beelden	€	571.73	
Vlaggen	€	6,162.34	
Vlaggen t.b.v. Parade	€	1,800.00	
Transport	€	718.67	
Medewerkers op- en afbouw	€	821.02	
Huur materieel	€	1,335.40	
Tekstborden	€	185.77	
Hap en slok tijdens op- en afbouw	€	0.00	
Bedankjes vrijwilligers	€	47.95	
			€ 25,847.73
3.Locatiebeheer			
Onderhoud	€	0.00	
Beveiliging, bewaking	€	937.75	
			€ 937.75
4.Activiteiten			
Opening met muziek, drank en hap	€	470.36	
Afsluiting voor vrijwilligers, bewoners, organisatie	€	0.00	
Optredens en activiteiten	€	0.00	
Bedankjes vrijwilligers	€	0.00	
Attentie voor rondleiders	€	0.00	
Educatief programma	€	0.00	
			€ 470.36
5.Onvoorzien			
	€	0.00	
			€ 0.00
Totaal uitgaven			€ 33,847.31
Saldo baten – lasten			€ 179.48

INKOMSTEN

Rondleidingen	€	75.00
Vriendenclub	€	1,351.79
Sponsors	€	300.00
Centrum Beeldende Kunst	€	15,000.00
Vlaggenparade Rotterdam	€	1,800.00
Subsidie gebiedscommissie Kralingen- Crooswijk (bewonersinitiatief)	€	3,500.00
Gemeente Rotterdam, Dienst Sport en Cultuur	€	4,500.00
Fondsen		
Stichting Bevordering van Volkskracht	€	2,000.00
H.M.A. Schadee-Fonds	€	1,500.00
Stichting Elise Mathilde Fonds	€	2,000.00
Erasmusstichting	€	2,000.00
	€	7,500.00
Totaal inkomsten	€	34,026.79